

חַת־ת לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרֻשֵׁת אֲמוֹר ט' אִיָּה ה'תשפ"ג - שְׁנַת הַקְּהֵל

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / ראשון עם רש"י

היום לומדים את אחת השאלות המפרסמות ביותר בתורה. "מה ענין שמיטה להר סיני?" רש"י שואל את השאלה הזו בעקבות התחלת החמש היום. בפסוק נאמר, שה' דבר אל משה רבנו בהר סיני ואמר לו את הלכות שמיטה. השאלה של רש"י היא, מדוע חשוב לומר שה' אמר את הלכות למשה כשהיה בהר סיני? למה המקום כל כך חשוב? התשובה היא שרואים שה' אמר למשה את כל הפרטים של מצות שמיטה. התורה רוצה שנדע שה' אמר למשה את כל הפרטים של כל המצוות בהר סיני, בדיוק כפי שפרט למשה רבנו בענין שמיטה. כל שבע שנים מאז שבני ישראל נכנסו לארץ ישראל, חלה שנת שמיטה. במהלך שנת שמיטה יש לתת לאדמת ארץ ישראל מנוחה. אפשר לאכול את מה שצומח בה, אבל זה לא שייך לבעל השדה, זה הפקר. כל אחד יכול להכניס ולקחת ולאכל ממה שצומח בשדה. התורה מוסיפה גם שלאחר שבע שמיטות, בשנה החמישים, מגיעה שנת היובל. בשנה זו תוקעים בשופר ביום כפור כדי להכריז שזו שנת יובל. ביובל כל דבר חוזר חזרה לבעליו. שדות חוזרים למי שמכר אותם וכן הבתים. גם העבדים יוצאים לחופשי. במהלך שנת היובל גם בן אסור לעבוד בשדות כמו בשנת שמיטה.

תהלים / יום ט' לחדש פרקים מ"ט-נ"ד

בתהלים של היום, בפרק נ"ג מדבר אודות החרבן של בית המקדש השני. בסוף הפרק דוד המלך אומר שהוא מקנה שה' ישמר את היהודים: "מי יתן מציון ישועת ישראל". הפסוק הזה נכתב פעמים בתהלים. פעם ראשונה בפרק י"ד ובפעם השנייה בפרק הזה. המדרש אומר ששני הפעמים בהם כתוב "מי יתן", מקוים שה' יתן את הגאולה גם תואמים לשני המקומות בתורה בהם כתוב "מי יתן". במקום אחד בתורה ה' אומר שהוא מקנה של היהודים תהיה יראת שמים ("מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי") ובמקום האחר, משה רבנו מקנה שכל היהודים יהיו נביאים ("מי יתן כל עם ה' נביאים").

הַמְדַרְשׁ אוֹמֵר שְׁשֵׁנִי הַדְּבָרִים הַמוֹפִיעִים בַּפְּסוּקִים הָאֵלּוּ יִתְגַּשְׁמוּ, כְּאֲשֶׁר מְשִׁיחַ יָבֹא – וְכָל הַיְהוּדִים יִהְיוּ נְבִיאִים וַיְהִיו בְּדַרְגָּה הַגְּבוּוּהָ בְּיִתְרָה שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם.

תְּנִיָּא / לְקוּטֵי אִמְרִים פָּרָק מ"ו (ט' אִיר שָׁנָה פְּשׁוּטָה)

מִתְחִילִים פָּרָק חֲדָשׁ בַּתְּנִיָּא. נִלְמַד דְּרַךְ עוֹד יוֹתֵר קֵלָה לַעֲזוֹר לְאַהֲבָא אֶת ה'. יִהְיֶה קָל לְהִבִּין וְלַחֲשֹׁב עַל כֵּן, אֲפִילוּ אִם עוֹד לֹא לְמַדְנֵנו כָּל כֵּן הַרְבֵּה חֲסִידוֹת.

הָאִם עֲמַדְתֶּם פְּעַם לִיד אָגַם אוֹ נְהַר וְהִתְבּוֹנְנְתֶם פְּנִימָה? זֶה כְּמוֹ מִרְאָה- אֲפֹשֶׁר לְרֹאוֹת אֶת עֲצָמְנוּ. שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ אוֹמֵר שְׁגַם הַלֵּב שְׁלֵנוּ הוּא כְּמוֹ מִרְאָה, **כַּמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים כּוֹן לֵב הָאָדָם אֶל הָאָדָם**. (שְׁלֵמָה הַמְּלֵךְ גַּם מְלַמֵּד כַּאֲנִי לְקַח חֲשׁוֹב מֵאֵד אִם רַבִּים עִם אָדָם, אֲפֹשֶׁר בְּאִפְסוֹן כִּזְהָ לְהַשְׁלִים וְלִתְקַן. אִם אוֹהֲבִים אֶת הָאָדָם הַשְּׁנִי, הוּא יִרְגִישׁ אֶת זֶה וַיִּפְסִיק לְהִלָּחֵם בְּנוּ).

בּוֹאוּ נַעֲצֵם אֶת הָעֵינַיִם וְנִדְמִין אָדָם עֲנִי מֵאֵד, שְׁכָלְם לֹעֲגִים לוֹ וְעוֹשִׂים מְמַנּוּ צְחוּק. אִין לוֹ בֵּית, הוּא פְּשׁוּט יוֹשֵׁב עַל עֲרֻמַּת אֲשֶׁפָה לְבָדוּ. תִּאֲרוּ לָכֶם שְׁמֵלֵךְ גְּדוֹל שׁוֹמֵעַ עַל הָאָדָם הַזֶּה, קוֹרָא לְמִשְׁרָתִים הַנִּכְבָּדִים שְׁלוֹ, מְבַקֵּשׁ מֵהֶם לְהַכִּין אֶת מִרְכַּבַּת הַפָּאָר, וְהוֹלֵךְ בְּעֲצָמוֹ אֶל מְקוֹם הָאֲשֶׁפָה. הוּא מְבִיא אֶת הָעֲנִי אֶל אֲרַמּוֹנוֹ, לְתוֹךְ חֲדָרוֹ הָאִישִׁי שְׁלֵאָף אָדָם אֲסוּר לְהַכְּנִס לְתוֹכוֹ. הַמְּלֵךְ מַחְבֵּק אֶת הָעֲנִי, מְנַשֵּׁק אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ.

הַתּוֹכְלוֹ לְדַמִּין עַד כַּמָּה יֶאֱהֵב הָעֲנִי אֶת הַמְּלֵךְ? אֲפִילוּ אִם הוּא לֹא רָגִיל לְהִתְלַהֵב מִדְּבָרִים, הוּא בְּטוֹחַ יֶאֱהֵב אֶת הַמְּלֵךְ כָּל כֵּן! עוֹד מַעֲט נִלְמַד אִיךָ הַמְּשַׁל הַזֶּה, הוּא בְּאִמַּת עֲלִינוּ, שְׁאֵנְחָנוּ כְּמוֹ אוֹתוֹ אָדָם עֲנִי בְּסַפּוֹר. הַתּוֹכְלוֹ לְתַאֵר עַד כַּמָּה נֶאֱהֵב אֶת ה' כְּאֲשֶׁר נִחְשֵׁב עַד כַּמָּה ה' אוֹהֵב אוֹתָנוּ?

הַיּוֹם יוֹם / ט' אִיר

הַיּוֹם הוּא הַיּוֹם הָעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעָה לְעֵמֶר

הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אָמַר: כָּל דְּבַר שְׂיִהוּדִי רוּאָה אוֹ שׁוֹמֵעַ, הוּא הוֹרָאת הַנְּהִיגָה בְּעִבּוּדַת ה' חֲסִיד צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת "עִבּוּדָה". זֶהוּ אֶחָד מִחֻלְקֵי הָעִבּוּדָה לְהִתְרַגֵּל לְהִבִּין כִּיצַד כָּל דְּבַר שְׁנִתְקַלִּים בּוֹ בְּחֵינּוּ, יַעֲזֹר לָנוּ בְּעִבּוּדַת ה'.

סֵפֶר הַמִּצְוֹת / מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ס"ז, עֲשֶׂה ח', עֲשֶׂה ו', ר"ו

הַיּוֹם לוֹמְדִים אַרְבַּע מִצְוֹת בְּסֵפֶר הַמִּצְוֹת.

1. **מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ס"ו** - צְרִיךְ לְהִאָּמֵן לְמָה שֶׁה' אוֹמֵר עַל יְדֵי הַנְּבִיא (כְּאֲשֶׁר יוֹדְעִים בְּנִדְאוֹת שֶׁהוּא אֶכֶן נְבִיא אֱמֶת) וְלֹא לְהִמְשִׁיךְ לְבַחֵן וְלִרְאוֹת אִם מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר נִכּוֹן.
2. **מִצְוֹת עֲשֶׂה ח'** - צְרִיךְ לְהִתְנַהֵג כְּמוֹ ה'. לֵה' יֵשׁ הַרְבֵּה חֶסֶד (לְמִשְׁל) וְאֵנוּ צְרִיכִים לְנִסּוֹת לְהִתְנַהֵג גַּם כֵּן בְּחֶסֶד.
3. **מִצְוֹת עֲשֶׂה ו'** - יֵשׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל ה'. כִּיצַד אֲפֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת זֹאת? עַל יְדֵי שְׂמִתְקַרְבִּים לְצַדִּיקִים שְׁלוֹמִדִים בְּתוֹרַת ה'.
4. **מִצְוֹת עֲשֶׂה ר"ו** - זֶה מִצְוָה חֲשׁוּבָה שְׁנִתְנַהֵג בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, עֲלִינוּ לְאַהֲבָא יְהוּדִי אַחַר כְּמוֹ שְׂאוֹהֲבִים אֶת עֲצָמְנוּ.

בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׂאֵנוּ רוּצִים שְׂיִהִיו לָנוּ דְּבָרִים יָפִים, צְרִיכִים לְרַצּוֹת שְׁגַם לִיהוּדִי הָאֲחֵר יִהְיֶה. בְּדִיוֹק כְּמוֹ שְׂאֵנוּ שְׂמִיחִים בְּשִׂמְשֻׁחִים אֲתָנוּ, עֲלִינוּ לְנִסּוֹת וּלְשַׂמַּח גַּם אֲנָשִׁים אַחֲרֵים, וּבְדִיוֹק כְּמוֹ שְׂאֵנוּ לֹא אוֹהֲבִים

רמב"ם / הלכות יסודי התורה פרק י' - הלכות דעות פרקים א', ב'

פרק י'- ברמב"ם היום מסיימים ללמוד את סדרת ההלכות הראשונה, הלכות יסודי התורה. לומדים כיצד לקיים את המצווה שלא לנסות את הנביא.

מתחילים סדרה חדשה של הלכות הנקראת הלכות דעות. הלכות אלו עוזרות לנו לנהול מדות טובות.

פרק א'- הרמב"ם מסביר שיש שלוש דרכים בהם כל מדה יכולה להיות למשל אדם יכול לבחור להיות אדם קמצן ולחסוך את כספו ולא לקנות דברים חשובים. אדם אחר יכול לבזבז הרבה כסף כל הזמן, אפילו על דברים מטפשים. אבל ישנה דרך האמצע: להוציא כסף על דברים שצריקה, ולא לבזבז את זה.

הרמב"ם מלמד שעלינו לנסות לשאף לדרך האמצע במרבית מידותנו.

פרק ב'- ישנן מדות שלא צריכים להיות בה בדרך האמצע, אם אדם מתרגז בקלות, זו מדה לא טובה עליו לנסות להיות ההפך מרגזן, ננוח שלא להתרגז אפילו בזמנים שכן מתאים להתרגז.

דרכי החסידות / פרקי אבות פרק ג'

במשנה ט"ז כתובים דברים שרבי עקיבא אמר וביניהם: "נפרעין מן האדם מדעתו ושללא מדעתו" בית דין של מעלה יכולים להעניש אדם בין שהוא יודע על כך ובין שאינו יודע על כך.

למה הפונה? הבעל שם טוב מסביר ש"מדעתו" הפונה שהעניש מחלט על ידי הדעת - ההחלטה של האדם!

איך יכול אדם להחליט מה יהיה העניש שלו? "שללא מדעתו". מבלי לשים לב, באשר חושבים על אדם אחר שעשה משהו נורא ומגיע לו לקבל עניש גדול על כך, בעצם חורצים את גזר הדין של עצמנו.

הרבי מלמד שלאף אחד אין שליטה על יהודי, אפילו לא לבית דין של מעלה. הדרך היחידה שבה יכולים להחליט עליו משהו לא טוב, היא אם האדם עצמו מחליט.

בית דין של מעלה מראה לאדם מישהו אחר שעושה דבר דומה למה שהוא עשה, כדי שיוכל להחליט בעצמו.

מכך אנו לומדים להיות זהירים בבואנו לדון אדם אחר, מפנין שלאמתו של דבר אנו דנים את עצמנו.

מהצד החיובי, אם מסתכלים על אדם אחר וחושבים שהם עושים דבר טוב ומגיע להם לקבל שכר, כך מתנהגים גם אלינו.